

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Vero-osasto

07.02.2012

Aihe: Kulukorvausasiain neuvottelukunnan asiakirjat 2006-2011

Joonas Pekkanen,

Ohessa ovat pyytämänne kopiot kulukorvausasiain neuvottelukunnan pöytäkirjoista liitteineen vuosilta 2006-2011. Kulukorvausasiain neuvottelukunnan kuuleminen tapahtuu siten, että Verohallinto esittelee päätösluonnoksensa neuvottelukunnan kokouksessa. Erillistä lausuntoa ei tehdä, vaan neuvottelukunnan näkemys kirjataan pöytäkirjaan.

Ystävällisin terveisin

Panu Pykönen
Hallitusneuvos

Neuvottelukunnan kokous

Aika: 7.12.2011 klo 11.00

Paikka: Valtiovarainministeriö, kokoushuone Riihi

Läsnä: Panu Pykönen, puheenjohtaja, VM
Lasse Kiivanen, varapuheenjohtaja, VM
Katariina Kietäväinen, Kirkon työmarkkinalaitos
Eugen Koev, Akava ry
Mia Keskinen, Verohallinto
Seppo Nevalainen, Toimihenkilökeskusjärjestö, STTK ry
Anne Kiiski, KT Kuntatyönantajat
Helena Pentti, Suomen Ammattijärjestöjen Keskusliitto SAK ry
Antti Kondelin, Elinkeinoelämän keskusliitto

Pentti Tuominen, sihteeri, VM
Timo Annala, sihteeri, VM
Assi Aalto, VM

- 1 § Puheenjohtaja avasi kokouksen. Todettiin, että kaikki neuvottelukunnan jäsenet olivat henkilökohtaisesti läsnä.
- 2 § Assi Aalto esitteli valtion työmarkkinalaitoksen valmistelemat 25.11.2011 pidetyssä valtion pääsopijajärjestöjen kokouksessa esitellyt laskelmat kulukorvausten osalta. Neuvottelukunta kävi keskustelua kilometrikustannuslaskennassa käytettävistä laskentaperusteista. Kuoletuksen ja koron osalta sovittiin, että valtion työmarkkinalaitos laatii neuvottelukunnan jäsenille lyhyen muistion käytetyistä laskentaperusteista. Polttoaineen hinnan osalta neuvottelukunta kiinnitti huomiota siihen, että dieselauton osalta kustannus on laskelmien mukaan suurempi kuin bensiinikäyttöisen auton. Tältä osin laskentatavan kehittämistä olisi vielä pohdittava. Voiteluainekustannusten laskennassa käytettävää voiteluöljyn kulutusta 0,6 l/1000 km pidettiin korkeana ja tätä tulisi tarkistaa ensivuodelle. Neuvottelukunnalla ei muilta osin ollut laskelmien osalta huomautettavaa.
- 3 § Mia Keskinen esitteli luonnoksen Verohallinnon päätökseksi verovapaista matkakustannusten korvauksesta vuonna 2012. Neuvottelukunnalla ei ollut luonnoksen johdosta huomautettavaa.

Panu Pykönen
puheenjohtaja

Timo Annala
sihteeri

VALTION MATKUSTUSSÄÄNNÖN MUKAISTEN KORVAUSTEN TARKISTUKSET KUSTANNUSTASON MUUTOKSET HUOMIOON OTTAEN 1.1.2012 ALKAEN

<u>Korvauslaji:</u>	<u>Voimassa oleva taso</u>	<u>Uusi taso</u>	<u>Muutos-%</u>	
Matkakustannusten korvaus				
- kilometrikorvaus:				
henkilöauto	≤ 5 000 km	46 snt/km	45 snt/km	-2,2
henkilöauto	> 5 000 km	41 snt/km	40 snt/km	-2,4
moottorivene	≤ 50 hv	74 snt/km	78 snt/km	5,4
moottorivene	> 50 hv	109 snt/km	114 snt/km	4,6
moottorikelkka		106 snt/km	108 snt/km	1,9
mönkijä		100 snt/km	102 snt/km	2,0
moottoripyörä	≤ 5 000 km	33 snt/km	34 snt/km	3,0
moottoripyörä	> 5 000 km	29 snt/km	30 snt/km	3,4
mopo		17 snt/km	18 snt/km	5,9
muulla tavalla		10 snt/km	10 snt/km	0,0
- päiväraha:				
kokopäiväraha		34 euroa/vrk	36 euroa/vrk 1)	5,9
osapäiväraha		16 euroa/osavrk	16 euroa/osavrk1)	0,0
- ateriakorvaus:		8,50 euroa	9,00 euroa 2)	5,9
- majoittumiskorvaus:				
Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit		147 euroa/vrk	141 euroa/vrk	-4,1
Muut kunnat		106 euroa/vrk	100 euroa/vrk	-5,7
- ulkomaanpäiväraha ja hotellikorvaus		erillisen maaluettelon mukaan liitteenä		

1)
 $= 42,59 - (15,0 * 42,59 / 100) = 42,59 - 6,39 = 36,20 \cong 36$
 $= 19,40 - (15,0 * 19,40 / 100) = 19,40 - 2,91 = 16,49 \cong 16$

2)
 $= 36 / 4 = 9,00$

15,0 %:n vähennys laskennallisesta tasosta johtuu tuloverolain (1535/92) 73 §:n mukaisesta säästyneiden elantokustannusten mukaisesta vähennyksestä, ks. tarkemmin liite 1.

Valtiovarainministeriö
Henkilöstöosasto
25.11.2011

Matkustussääntöön liittyvien ns. lisäsenttien ja yömatkarahan tasot 1.1.2012 alkaen

	Vanha taso 1.1.2011	Uusi taso 1.1.2012
Yömatkaraha	10 euroa	12 euroa
Lisäsentit:		
Perävaunu	7 snt/km	7 snt/km
Asuntovaunu	11 snt/km	11 snt/km
Koneet ja laitteet	3 snt/km	3 snt/km
Koira	3 snt/km	3 snt/km
Metsäautotie	9 snt/km	9 snt/km
Henkilöt	3 snt/km	3 snt/km
Taukotupa tai vastaava	21 snt/km	21 snt/km

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Henkilöstöosasto

25.11.2011

KILOMETRIKUSTANNUSLASKENTA

- Kuoletus: Valtion työmarkkinalaitoksen tekemien selvitysten perusteella 8 vuotta vanhojen autojen kuoletusarvoa laskettaessa poistoarvo on tällä hetkellä 26,8 prosenttia uuden auton hinnasta, jos autoilla on ajettu 120 000 kilometriä. Vuoden 2010 (tammikuu–joulukuu) aikana 20 eniten myydyin auton keskihinta syyskuussa 2011 oli 28 300 euroa. Auton keskihintaan lisätään 600 euroa toimitusmaksua.
- Korko: Sidotulle pääomalle laskettava reaalkorko on 2,9 %, joka saadaan vähentämällä lokakuun 2010 – syyskuun 2011 kotitalousluottojen todellisesta vuosikorosta vastaavan kuukauden kuluttajahintaindeksin mukainen vuosinflaatio ja laskemalla näistä reaalkoroista aritmeettinen keskiarvo.
- Vakuutus: Valtion virka- ja työsopimussuhteisen henkilöstön maksamien nettoliikennevakuutusmaksujen arvo 1.10.2010 alkaen oli 248 euroa ja vapaaehtoisten autovakuutusmaksujen arvo oli 315 euroa vuodessa. Yhteensä vakuutusmaksut olivat 1.10.2010 keskimäärin 563 euroa vuodessa. Liikennevakuutusmaksut ovat Tilastokeskuksen mukaan nousseet 2,9 %:a ja autovakuutusmaksut ovat nousseet 3,2 %:a vuoden 2010 lokakuusta vuoden 2011 lokakuuhun. Uusi keskimääräinen vakuutusmaksu on näin ollen 580 euroa vuodessa (255 + 325).
- Säilytys: Keskimääräinen säilytysmaksu oli vuoden 2010 lokakuussa 18,92 euroa kuukaudessa eli yhteensä 227 euroa vuodessa. Kuluttajahintaindeksin Sähkö, kaasu ja muut polttoaineet -ryhmä on noussut lokakuusta 2010 lokakuuhun 2011 16,4 %, joten uusi säilytysmaksu 1.10.2011 alkaen on 22,02 euroa/kk tai 264 euroa/v.
- Ruosteenestokäsittely:

Keskimääräinen ruostesuojausmenoerä oli vuonna 2010 96 euroa/v. Kahden yleisimmän ruosteenestokäsittelymenetelmän keskimääräinen hinta takuuvuotta kohti on vuodesta 2010 vuoteen 2011 noussut 5,2 %. Laskelmissa käytetään perustietona 101 euron vuosikustannusta.
- Polttoaineen hinta:

95 E10-bensiini (95-okt) maksaa Tilastokeskuksen hintatiedustelun mukaan tällä hetkellä (marraskuu 2010–lokakuu 2011) 1,54 euroa/l, 98-oktaaninen E5 -bensiini (98-okt) 1,60 euroa/l ja diesel 1,34 euroa/l.

Polttoaineen hinta lasketaan seuraavalla kaavalla:

bensiinikäyttöisten henkilöautojen osuus autokannasta * 95-okt. myyntiosuus
bensiinin myynnistä* 95-okt. bensiinin hinta litralta + bensinikäyttöisten henkilöautojen osuus autokannasta * 98-okt. myyntiosuus bensiinin myynnistä*
98-okt. bensiinin hinta litralta + dieselautojen osuus henkilöautokannasta *
(dieselin hinta litralta + keskimääräinen käyttövoimavero litralta)

Koska virka- ja työajoihin käytetty autokanta on keskimäärin 6–7-vuotta vanhaa, käytetään laskelmissa vuoden 2003 dieselautojen osuus ensirekisteröinneistä -tilastotietoa, joka oli 15,2 % (Lähde: Autoalan tiedotuskeskus). Näin ollen bensinikäyttöisiä autoja oli 84,8 % vuoden 2003 ensirekisteröidyistä henkilöautoista. Bensinikäyttöisten autojen jakautuminen 95-oktaanista käyttöviin ja 98-oktaanista käyttöviin saadaan entiseen tapaan Öljyalan keskusliiton tuoreimmista myyntitilastoista, joiden mukaan 95-oktaanista bensiiniä myytiin syyskuussa 2011 47,6 % ja 98-oktaanista 52,4 %. Dieselautojen osalta laskennassa huomioidaan polttoaineen hinnan lisäksi käyttövoimavero litralta, joka saadaan ns. keskimääräisen dieselkäyttöisen henkilöauton perusteella. Trafilta saatu keskimääräinen käyttövoimavero vuonna 2011 on 464,64 euroa. Kustannuslaskelmissa tehdään kolme eri laskentaa käyttövoimaveron litrahinnalle, joista ensimmäisessä oletetaan, että dieselauton käyttäjä ajaa 15 000 km vuodessa, toisessa 20 000 km vuodessa ja kolmannessa 25 000 km vuodessa. Käyttövoimaveron litrahinta on 15 000 km ajavilla 0,53 euroa, 20 000 km ajavilla 0,40 euroa ja 25 000 km ajavilla 0,32. Dieselautojen keskimääräisenä kulutuksena käytetään käyttövoimaveron litrahintaa laskettaessa arvoa 5,85 l/100 km (ks. alla Polttoaineen kulutus).

Polttoaineen keskimääräiseksi hinnaksi saadaan:

$$0,848 * 0,476 * 1,54 + 0,848 * 0,524 * 1,60 + 0,152 * (1,34 + 0,53) = 1,6168,$$

$$0,848 * 0,476 * 1,54 + 0,848 * 0,524 * 1,60 + 0,152 * (1,34 + 0,40) = 1,5971,$$

$$0,848 * 0,476 * 1,54 + 0,848 * 0,524 * 1,60 + 0,152 * (1,34 + 0,32) = 1,5849,$$

joita käytetään kilometrikustannuslaskelmissa.

– Polttoaineen kulutus:

Vuoden 2010 20 myydyimmän automerkin ja -mallin yhdistelmäkulutuksen painotettu keskiarvo on bensinikäyttöisten autojen osalta 6,87 l/100 km ja dieselkäyttöisten autojen osalta 5,07 l/100 km. Näiden vuoden 2010 myyntiosuuksilla painotettu keskiarvo on 6,21 l/100 km. Koska virka- ja työajoihin käytetty autokanta on keskimäärin 6–7-vuotta vanhaa, käytetään laskennoissa kuitenkin vuoden 2003 myydyimmän automerkin ja -mallin yhdistelmäkulutustietoja. Bensinikäyttöisten autojen osalta kulutus on 7,53 l/100 km ja dieselautojen osalta 5,85 l/100 km. Näiden vuoden 2003 myyntiosuuksilla painotettu keskiarvo on 7,33 l/100 km, jota käytetään perustana laskelmissa.

– Voiteluainekustannukset:

Voiteluöljyn kulutus 0,6 l/1000 km pidetään ennallaan. Moniasteöljyn litrahinta oli lokakuussa 2010 8,88 euroa. Kuluttajahintaindeksin mukaan voiteluöljyn hinta on noussut lokakuusta 2010 lokakuuhun 2011 11,9 %. Uusi hinta on 9,94 euroa.

– Rengaskerran hinta:

Ylimääräisen rengaskerran hinta on vuoden 2011 elokuussa kerätyn aineiston perusteella 497 euroa. Renkaiden kierrätysmaksuna hintaan lisätään 4 kpl * 2,15 e/kpl = 8,60 euroa (1.1.2011 alk.), josta saadaan 506 euroa. Laskelmissa oletetaan, että toisen rengaskerran hankkii 74,7 %, joten laskelmissa rengaskerran hintana käytetään 378 euroa.

– Huolto- ja korjauskulut:

Huolto- ja korjauskustannukset ilman voitelukustannuksia olivat lokakuussa 2010 4,46 snt/km. Tilastokeskuksen kuluttajahintaindeksissä autojen huolto- ja korjaustyöt ovat lokakuusta 2010 lokakuuhun 2011 nousseet 3,4 %, joten huolto- ja korjauskuluina laskelmissa käytetään 4,61 snt/km.

– Auton käyttömaksu:

Auton käyttömaksuna otetaan huomioon kulukorvausasiain neuvottelukunnan päätöksen 2.12.1994 mukaisena virka- ja työajojen ajosuoriteosuutena kokonaisajosuoritteista 1/4-osa keskimääräisestä vuotuisesta käyttömaksusta. Vuoden 2010 ensirekisteröityjen henkilöautojen CO₂-päästöjen (149,6 g/km) mukainen keskimääräinen vuotuinen käyttömaksu oli 90,52. Vuoden 2011 keskimääräinen taso aikaväliltä tammikuu–lokakuu on 144,79 g/km eli 84,68 euroa eli laskelmassa käytetään 21,17 euroa.

Valtiovarainministeriö
Henkilöstöosasto
25.11.2011

KAHDENKYMMENTEN ENITEN MYYDYN AUTOMERKIN KESKIHINNAT
SYYSKUUSSA 2011 JA REKISTERÖINTIMÄÄRÄT 2010 (01-12/10)

AUTON MERKKI JA MALLI		REKISTERÖINTI (01-12/2010)	KESKIHINTA Euro (syyskuu 2011)
1 Volkswagen	Golf	6172	25539
2 Skoda	Octavia	5505	26600
3 Toyota	Avensis	4726	29292
4 Nissan	Qashqai	4222	26841
5 Kia	cee'd	3325	21019
6 Opel	Astra	3043	24521
7 Ford	Focus	2974	23476
8 Toyota	Yaris	2563	17200
9 Toyota	Auris	2412	23789
10 Volvo	V70	2381	44358
11 Ford	Mondeo	2332	32572
12 Volkswagen	Polo	2200	19837
13 Volkswagen	Passat	2158	36575
14 Ford	Fiesta	2056	16214
15 Audi	A4	1984	40858
16 Skoda	Superb	1807	38126
17 Toyota	Corolla	1715	23272
18 Mercedes-Benz	E-sarja	1656	58466
19 Volvo	V50 Yhteensä	1496	31580
20 Mazda	6 Yhteensä	1443	32307
		56170	28300

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Henkilöstöosasto

25.11.2011

AUTOJEN KILOMETRIKUSTANNUSLASKELMA

	NYK. PERUSTEET: VANHA TASO Aj. 15000 km/v	NYK. PERUSTEET: UUSI TASO Aj. 15000 km/v	MUUTOS
	snt/km	snt/km	%
Kuoletus	18,22	17,63	-3,2
Korot	5,04	3,14	-37,7
Vakuutus	3,75	3,87	3,2
Säilytys	1,51	1,76	16,6
Ruoste-esto	0,64	0,67	4,7
Kiinteät kustannukset	29,16	27,07	-7,2
Polttoaine	10,77	11,85	10,0
Voitelu	0,53	0,60	13,2
Rengaskulut	0,99	0,95	-4,0
Huolto- ja korjauskulut	4,46	4,61	3,4
Muuttuvat kustannukset	16,76	18,00	7,4
Käyttömaksu	0,15	0,14	-6,7
YHTEENSÄ	46,07	45,22	-1,8
Nykyinen kilometrikorvaus	46 snt/km		

25.11.2011

KILOMETRIKUSTANNUSLASKELMA (HENKILÖAUTOT) 1)

Taulukko A: Kustannukset vuodessa

KILOMETRIT VUODESSA	15000	20000	25000
KUOLETUSAIKA / VUOTTA	8	7	6
KUOLETUS	2644	3022	3526
KOROT	471	479	489
VAKUUTUS	580	580	580
SÄILYTYS	264	264	264
RUOSTE-ESTO	101	101	101
KIINTEÄT KUST. YHT.	4061	4446	4960
POLTTOAINE	1778	2341	2904
VOITELU	89	119	149
RENGASKULUT	142	189	236
HUOLTO- JA KORJAUSKULUT	692	922	1153
MUUTTUVAT KUST. YHT.	2700	3572	4442
KOKONAISKUSTANNUKSET	6761	8018	9402

Taulukko B: Kustannukset kilometriltä

KILOMETRIT VUODESSA	15000	20000	25000
KUOLETUSAIKA / VUOTTA	8	7	6
KUOLETUS	17,63	15,11	14,10
KOROT	3,14	2,39	1,96
VAKUUTUS	3,87	2,90	2,32
SÄILYTYS	1,76	1,32	1,06
RUOSTE-ESTO	0,67	0,51	0,40
KIINTEÄT KUST. YHT.	27,07	22,23	19,84
POLTTOAINE	11,85	11,71	11,62
VOITELU	0,60	0,60	0,60
RENGASKULUT	0,95	0,95	0,95
HUOLTO- JA KORJAUSKULUT	4,61	4,61	4,61
MUUTTUVAT KUST. YHT.	18,00	17,86	17,77
1)	0,14	0,11	0,08
KOKONAISKUSTANNUKSET	45,22	40,19	37,69

1) Auton käyttömaksu otettu huomioon kulukorvausasiain neuvottelukunnan päätöksen (2.12.1994) mukaisena

NYKYISET KORVAUKSET OVAT:

46

41 SENTTIÄ / KM

25.11.2011

KILOMETRIKUSTANNUSLASKELMA (MOOTTORIPYÖRÄT)

Taulukko A: Kustannukset vuodessa

KILOMETRIT VUODESSA	15000	20000	25000
KUOLETUSAIKA / VUOTTA	8	7	6
KUOLETUS	1256	1436	1675
KOROT	224	228	232
VAKUUTUS	850	850	850
SÄILYTYS	264	264	264
VARUSTEET	114	114	114
KIINTEÄT KUST. YHT.	2708	2891	3135
POLTTOAINE	1155	1540	1925
VOITELU	186	249	311
RENGASKULUT	310	414	517
HUOLTO- JA KORJAUSKULUT	692	922	1153
MUUTTUVAT KUST. YHT.	2343	3124	3905
KOKONAISKUSTANNUKSET	5051	6015	7040

Taulukko B: Kustannukset kilometriltä

KILOMETRIT VUODESSA	15000	20000	25000
KUOLETUSAIKA / VUOTTA	8	7	6
KUOLETUS	8,38	7,18	6,70
KOROT	1,49	1,14	0,93
VAKUUTUS	5,67	4,25	3,40
SÄILYTYS	1,76	1,32	1,06
VARUSTEET	0,76	0,57	0,46
KIINTEÄT KUST. YHT.	18,06	14,46	12,54
POLTTOAINE	7,70	7,70	7,70
VOITELU	1,24	1,24	1,24
RENGASKULUT	2,07	2,07	2,07
HUOLTO- JA KORJAUSKULUT	4,61	4,61	4,61
MUUTTUVAT KUST. YHT.	15,62	15,62	15,62
KOKONAISKUSTANNUKSET	33,68	30,08	28,16

NYKYISET KORVAUKSET OVAT:

33

29 SENTTIÄ / KM

25.11.2011
VM/HO

PÄIVÄRAHAA MÄÄRÄÄVÄT RUOKAILUKUSTANNUKSET

Kustannustekijä	Hintojen nousu %	Kaupungit		Maalaiskunnat	
		Vanha euro	Uusi euro	Vanha euro	Uusi euro
1. ATERIA	4,84	14,57	15,28	14,33	15,03
2. KAHVIAAMIINEN	4,84	7,33	7,69	7,13	7,48
3. ISO MAITO	8,17	0,42	0,46	0,42	0,46
4. PIENI KAHVI	8,25	1,53	1,66	1,53	1,66
5. KAHVILEIPÄ	6,58	2,00	2,13	2,00	2,13
Osapäivär. vast. kust. (1, 3, 4, 5)		18,53	19,52	18,29	19,27
Kokopr. vast. kust. (2*1 ja 3, 2, 4, 5)		40,86	42,95	40,17	42,23

KUSTANNUSTASON MUUTOS (%)

OSAPÄIVÄR. VAST. KUST. (1, 3, 4, 5) 5,39
KOKOPR. VAST. KUST. (2*1 ja 3, 2, 4, 5) 5,13

OSAPÄIVÄR. VAST. KUST. (1, 3, 4, 5)	VANHA	18,41	UUSI	19,40
KOKOPR. VAST. KUST. (2*1 ja 3, 2, 4, 5)	VANHA	40,51	UUSI	42,59

NYKYISET PÄIVÄRAHAT OVAT euroa
OSAPÄIVÄRAHA: 16
KOKOPÄIVÄRAHA: 34

Hintojen muutos perustuu Tilastokeskuksen kuluttajahinta-
indeksiin ao. alaindeksien muutoksiin aikavälillä
Lokakuu 2010-Lokakuu 2011

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Henkilöstöosasto

25.11.2011

**HOTELLIEN YHDEN HENGEN HUONEIDEN HINTOJA SUOMESSA
MARRASKUUSSA 2011 *)**

Mukana kaikki maksut

	Lukum.	Q1	Md.	Q3
Hotellit ja motellit		euro	euro	euro
- Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen	58	107	122	<u>133</u>
- Muu Suomi	145	88	94	<u>99</u>

*) Kahviaamiainen kuuluu lähes aina noteerattuun hintaan ja mitään vähennystä ei ole tehty.

VES/2011	Helsinki, Vantaa, Espoo, Kauniainen	147 euroa
	Muut kunnat	106 euroa
VES/2012	Helsinki, Vantaa, Espoo, Kauniainen	141 euroa
	Muut kunnat	100 euroa

Valtiovarainministeriö
Henkilöstöosasto
25.11.2011

PM. Ulkomaanpäivärahojen ja hotellikorvausten enimmäismäärien määräytyminen ja niihin tehtävät tarkistukset

Suomen ulkomaanpäivärahat ja hotellikorvausten enimmäismäärät perustuvat vuoden 2008 hintatiedusteluun asti Suomen oman lähetystöverkoston ja muiden Pohjoismaiden lähetystöverkostojen keräämään hinta-aineistoon (yleensä syyskuu ao. vuonna). Hintatiedustelut tehtiin valtion työmarkkinalaitoksen ja sen vastaavien pohjoismaisten kollegaorganisaatioiden toimesta. Vuonna 2009 Suomen ulkoministeriö kieltäytyi hintakeruusta ja siksi Suomen hinta-aineisto jouduttiin suunnittelemaan uudella tavalla. Vuonna 2010 myös Ruotsin UD lopetti ravintolahintojen keruun, ja Ruotsin aineiston käsittely jouduttiin väliaikaisratkaisuna korjaamaan valuuttakurssimuutosten tiedoin. Ruotsin haasteet korvaavan aineiston saannissa ovat jatkuneet myös tänä vuonna.

Meillä on edelleen käytössä Norjan lähetystöverkoston hintatiedot ravintola-aterioiden osalta. Hotellitietojen osalta olemme käyttäneet Norjan lähetystöverkoston ja internetin hotellivarausjärjestelmistä kerättyä hintavertailutietoa maittain. Hinta-aineiston supistuminen pakottaa vuoden 2011 hinta-aineiston osalta uusiin ratkaisuihin. Valtion työmarkkinalaitos keskustelee vuosittain muiden Pohjoismaiden päivärahoista vastaavien viranomaisten kanssa niistä suunnitelmista, joita kullakin Pohjoismaalla on päivärahoista ja hotellikorvausten enimmäismääristä sekä niiden perusteista. Ulkomaanpäivärahat ovat työmarkkinoiden neuvottelu- ja sopimusjärjestelmän osana Suomessa ja Norjassa. Ruotsissa ja Tanskassa päivärahat päätetään säädöspohjaisesti hieman eri tavalla. Hotellikorvausten enimmäismääriä ei enää vahvisteta Ruotsissa ja Tanskassakin näin tehdään vain muutamien maiden osalta. Työmarkkinalaitos seuraa myös muiden järjestelmien laskennallisia päivärahatasoja (mm. ECA).

Suomen ulkomaanpäivärahojen taso määräytyy maittain edustavien ravintoloiden aamiaisen, lounaan ja päivällisen yhteenlaskettujen hintojen mukaan. Kun huomioidaan säästyvien elantokustannusten määrä, valtaosa päivärahakorvauksista sijoittuu ECA:n kolmen ja neljän tähden ravintolahintojen keskiarvotasojen välille. Ravintolat painottuvat yleensä paikkakunnan parhaimpiin ruokapaikkoihin. Ruokien hintoihin ei sisälly erikseen tilattavia juomia. Maiden sisäiset kustannuserot on pyritty huomioimaan korvaustasoissa siten, että korvaustaso riittää kuluihin myös kaikkein kalleimmissa kaupungeissa ao. maissa. Niille maille tai alueille, joissa yksittäisten kaupunkien hintatasot poikkeavat huomattavasti maan tai alueen yleisestä hintatasosta, on tällä kerralla määritelty kahdet tai kolmet erisuuruiset korvaukset. Nämä maat ovat Britannia, Italia, Kiina, Saksa, Turkki, Venäjä ja Yhdysvallat.

Korvaustasoa määritettäessä otetaan myös huomioon, millainen on ko. maan yleinen hygieeninen taso. Niissä maissa, joissa virkamiesten mahdollisuudet ravintoloiden valintaan eivät ole suuret, korvaustaso on mediaanitaso tai jopa sen yläpuolella. Toisaalta maissa, joissa mahdollisuudet ravintolavalintoihin ovat suuret, korvaustaso on yleensä mediaanitason ja alakvartiilin puolivälissä. Hotellikorvausten enimmäismäärien osalta taso on kuitenkin yläkvartiilin tai lähellä sitä olevalla tasolla. Hotellihuonehinnat koskevat yhden hengen huoneita ilman aamiaiskustannuksia, sikäli kuin ne ovat eroteltavissa huoneen hinnasta. Kaikki erityishuoneistot (suite yms.) on karsittu tutkimuksen ulkopuolelle.

Korvaustasoja määrättäessä ja tarkistettaessa otetaan huomioon vuoden aikana tapahtunut hintojen muutos ao. maassa sekä valuuttakurssitilanne suhteessa euroon tiedustelujankohtana (17.10.2011). Paikalliset hinnat on muutettu euroiksi em. ajankohdan valuuttakurssein. Lisäksi otetaan huomioon tiedossa olevat hintojen tai hyödykeverojen muutokset seuraavalle vuodelle. Kaikissa hinnoissa on huomioitu yleiset hintoja korottavat verot ja vastaavat muut maksut, elleivät ne sisälly ilmoitettuihin hintoihin sekä sellaiset alennukset, jotka kaikkien virkamiesten on mahdollista saada. Mikäli jostakin maasta ei ole tiedusteluvuonna saatu hintanoteerauksia yhdestäkään Pohjoismaasta, ei korvaustasoja pääsääntöisesti ole tarkistettu.

Ulkomaanpäivärahojen korvaustasoja määrättäessä on huomioitu tuloverolain edellyttämä säästyneiden elantokustannusten vähennys (vuonna 2012 6,39 euroa).

Kaikkiaan vuoden 2011 hintatiedustelussa oli mukana 4 775 ravintola-ateriaa (aamiaisia, lounaita tai päivällisiä) koskevaa hintatietoa ja 4 341 hotellihuonehintaa. Päivärahojen laskennassa oli mukana 123 maata/aluetta ja hotellikorvausten enimmäismäärissä 174 maata/aluetta.

Vuoden 2012 ulkomaanpäivärahoja ja hotellikorvausten enimmäismääriä koskevassa erillisluettelossa on vuoden 2011 luetteloon verrattuna tapahtunut maittain seuraavaa:

	Päivärahat	Hotellit
–nousuja	65	55
–ennallaan	100	87
–laskuja	48	71
–uusia	1	1
Yhteensä maita (maita/alueita ja kaupungeja)	214	214

Edelliseen vuoteen verrattuna listalla on vähemmän nousuja. Vastaavasti laskujen määrä on kasvanut päivärahojen osalta, mutta vähentynyt hotellikorvauksen enimmäismäärien osalta. Hotellikorvausten enimmäismäärissä ennallaan pysyneiden määrä on noussut viime vuoden ratkaisuun verrattuna. Päivärahoissa ennallaan pysyneitä on saman verran kuin viime vuonna.

Ulkomaanpäivärahoja ja hotellikorvauksia koskevaan erillisluetteloon on lisätty päiväraha- ja hotellikorvauslistan soveltajille tiedoksi tarkempi ohje siitä, missä tapauksessa ko. listassa mainitun maan päivärahaa tai hotellikorvauksen enimmäismäärää tulisi soveltaa ja missä tapauksissa tulisi soveltaa ”maa, jota ei ole erikseen mainittu” -päivärahaa ja hotellikorvauksen enimmäismäärää. Soveltamisohje vastaa valtion työmarkkinalaitoksen pitkään käytössä ollutta tulkintaa. Ohje parantanee yhtenäistä soveltamista eri organisaatioissa.

vuodelle 2012

Virkamatkasta ulkomaille suoritetaan päivärahaa matkavuorokaudelta ja hotellikorvausta korvaukseen oikeuttavalta matkavuorokaudelta seuraavat enimmäismäärät:

MAA TAI ALUE	Päiväraha	Hotelli- korvauk- sen enim- mäismäärä	ISO 3166-1- alpha-2 code
	euro	euro	
Afganistan	58	215	AF
Alankomaat*	63	250	NL
Alankomaiden Antillit	42	140	AN
Albania	50	180	AL
Algeria	69	250	DZ
Andorra	58	130	AD
Angola	87	320	AO
Antigua ja Barbuda	74	205	AG
Arabiemiirikunnat	68	220	AE
Argentiina	52	210	AR
Armenia*	48	160	AM
Aruba	49	150	AW
Australia*	66	280	AU
Azerbaidzan*	68	250	AZ
Azorit	59	150	
Bahama	68	340	BS
Bahrain	68	220	BH
Bangladesh	44	240	BD
Barbados	60	330	BB
Belgia	61	230	BE
Belize	40	190	BZ
Benin	44	130	BJ
Bermuda	67	290	BM
Bhutan	34	280	BT
Bolivia	29	120	BO
Bosnia-Hertsegovina*	48	140	BA
Botswana	40	150	BW
Brasilia	68	390	BR
Britannia*	68	200	GB
Lontoo ja Edinburg*	74	300	
Brunei	40	120	BN
Bulgaria	49	140	BG
Burkina Faso	36	130	BF
Burundi	36	120	BI
Chile*	58	230	CL
Cookinsaaret	64	215	CK
Costa Rica	50	200	CR
Djibouti	48	250	DJ
Dominica	49	120	DM
Dominikaaninen tasavalta	53	190	DO
Ecuador*	48	140	EC

Egypti	54	180	EG
El Salvador	47	130	SV
Eritrea	30	110	ER
Espanja*	63	250	ES
Etelä-Afrikka	52	310	ZA
Etelä-Sudan	52	200	
Etiopia	36	200	ET
Fidzi	43	155	FJ
Filippiinit	51	180	PH
Färsaaret	53	150	FO
Gabon	73	180	GA
Gambia	36	120	GM
Georgia*	50	250	GE
Ghana	47	240	GH
Grenada	58	200	GD
Grönlanti	53	150	GL
Guadeloupe	50	190	GP
Guatemala	43	150	GT
Guinea	46	150	GN
Guinea-Bissau	35	100	GW
Guyana*	37	130	GY
Haiti	48	130	HT
Honduras	41	130	HN
Indonesia	49	200	ID
Intia	45	250	IN
Irak	58	200	IQ
Iran	50	190	IR
Irlanti	64	200	IE
Islanti	63	170	IS
Israel	65	320	IL
Italia*	65	250	IT
Milano*	65	250	
Itä-Timor	46	120	
Itävalta	62	200	AT
Jamaika	52	155	JM
Japani	83	310	JP
Jemen	47	120	YE
Jordania	69	220	JO
Kambodzha	50	200	KH
Kamerun	46	230	CM
Kanada	69	230	CA
Kanarian saaret	60	170	
Kap Verde	42	160	CV
Kazakstan	63	320	KZ
Kenia	50	230	KE
Keski-Afrikan tasavalta	39	110	CF
Kiina*	63	250	CN
Hongkong*	70	360	HK
Macao*	63	160	MO
Kirgisia	47	270	KG
Kolumbia	58	220	CO
Komorit	44	180	KM
Kongo	47	120	CG

Kongon demokraattinen tasavalta (ent. Zaire)	68	210	CD
Korean kansantasavalta (Pohj.-Korea)	66	170	KP
Korean tasavalta (Etelä-Korea)	78	210	KR
Kosovo	44	120	
Kreikka	62	230	GR
Kroatia	59	200	HR
Kuuba	50	130	CU
Kuwait	64	220	KW
Kypros*	61	200	CY
Laos	40	180	LA
Latvia	51	140	LV
Lesotho	35	150	LS
Libanon	68	220	LB
Liberia	45	200	LR
Libya	53	310	LY
Liechtenstein	72	240	LI
Liettua	48	160	LT
Luxemburg	63	270	LU
Madagaskar	40	160	MG
Madeira	58	200	
Makedonia*	51	155	MK
Malawi	52	150	MW
Malediivit	52	340	MV
Malesia	55	150	MY
Mali	41	130	ML
Malta	59	180	MT
Marokko	62	210	MA
Marshallinsaaret	39	120	MH
Martinique	51	190	MQ
Mauritania	49	130	MR
Mauritius	49	230	MU
Meksiko	56	200	MX
Mikronesia	44	115	FM
Moldova*	46	170	MD
Monaco	67	300	MC
Mongolia	49	130	MN
Montenegro	52	160	ME
Mosambik	48	200	MZ
Myanmar (Burma)	55	120	MM
Namibia	40	180	NA
Neitsytsaaret (USA)*	41	150	VI
Nepal	37	160	NP
Nicaragua	41	140	NI
Niger	43	130	NE
Nigeria	68	290	NG
Norja*	70	220	NO
Norsunluurannikko	71	200	CI
Oman	58	320	OM
Pakistan	35	240	PK
Palau	41	320	PW
Palestiina*	56	150	PS
Panama	46	190	PA
Papua - Uusi Guinea	45	290	PG

Paraguay	31	130	PY
Peru	55	200	PE
Portugali*	60	200	PT
Puerto Rico	40	150	PR
Puola	57	160	PL
Qatar	62	220	QA
Ranska*	66	290	FR
Romania	54	170	RO
Ruanda	39	210	RW
Ruotsi*	68	250	SE
Saint Kitts ja Nevis	61	140	KN
Saint Lucia	76	200	LC
Saint Vincent ja Grenadiinit	72	290	VC
Saksa	61	190	DE
Berliini	61	180	
Salomonsaaret	35	220	SB
Sambia	50	300	ZM
Samoa	43	140	WS
San Marino	55	130	SM
Sao Tome ja Principe	49	130	ST
Saudi-Arabia	60	230	SA
Senegal	42	200	SN
Serbia*	53	160	RS
Seychellit	69	420	SC
Sierra Leone	41	130	SL
Singapore	70	290	SG
Slovakia	59	190	SK
Slovenia	59	190	SI
Somalia	40	100	SO
Sri Lanka	39	135	LK
Sudan	52	200	SD
Surinam	36	140	SR
Swazimaa	40	160	SZ
Sveitsi	75	420	CH
Syyria	58	190	SY
Tadzikistan	47	180	TJ
Taiwan	56	170	TW
Tansania	40	230	TZ
Tanska*	69	245	DK
Thaimaa	56	220	TH
Togo	47	150	TG
Tonga	38	170	TO
Trinidad ja Tobago	68	205	TT
Tsad	46	190	TD
Tshekki	59	160	CZ
Tunisia	57	180	TN
Turkki*	58	200	TR
Istanbul*	60	270	
Turkmenia	59	200	TM
Uganda	35	160	UG
Ukraina	59	300	UA
Unkari	56	150	HU
Uruguay	50	150	UY

Uusi-Seelanti*	61	170	NZ
Uzbekistan	50	150	UZ
Valkovenäjä	50	250	BY
Vanuatu	40	200	VU
Venezuela	58	220	VE
Venäjä*	56	160	RU
Moskova*	71	360	
Pietari*	65	270	
Vietnam	52	170	VN
Viro	50	150	EE
Yhdysvallat*	64	240	US
New York, Los Angeles, Washington*	71	360	
Zimbabwe	44	170	ZW
Maa, jota ei ole erikseen mainittu*	41	150	

*

Alankomaat: Siihen kuuluu Hollanti/Alankomaat. Muut Hollantiin/Alankomaihin kuuluvat maat ja alueet, joita ei ole tässä luettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Armenia: Vuoristo-Karabachin alue luetaan maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Argentiina: Argentiinaan kuuluvat Argentiina ja siihen välittömästi kuuluvat saaret, ei kuitenkaan Falklandin saaret.

Australia: Australiaan kuuluvat Australia ja Tasmania ja välittömästi näiden läheisyydessä olevat saaret.

Muut Australiaan kuuluvat maat, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Azerbaidzan: Vuoristo-Karabachin alue luetaan maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Bosnia-Hertsegovina: Tähän maahan kuuluvat kaikki maan rajojen sisäpuolella ovat hallinnolliset eri kansallisuusalueet.

Britannia: Britanniaan kuuluvat Englanti, Wales, Skotlantti ja Pohjois-Irlanti sekä välittömästi näihin alueisiin liittyvät saaret mm. Kanaalisaaret: Jersey, Guernsey yms. ja Man-saaret. Muut Yhdistyneisiin kuningaskuntiin (UK) kuuluvat maat, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Chile: Chileen kuuluvat Chile ja siihen välittömästi kuuluvat saaret. Pääsiäissaaret kuuluvat ryhmään maa, jota ei ole erikseen mainittu.

Ecuador: Ecuadoriin kuuluvat Ecuador ja Galapagos-saaret.

Espanja: Espanjaan kuuluvat Manner-Espanja, Ceuta ja Melilla sekä saaret välittömästi Manner-Espanjan välittömässä läheisyydessä mm. Mallorca, Menorca, Ibiza yms. Muut Espanjalle kuuluvat maat ja alueet, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Georgia: Georgiaan luetaan siihen kuuluvat alueet. Abhasia ja Etelä-Ossetia luetaan tässä maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Guyana: Guyanaan (Brit.) ei kuulu Ranskan Guyana, joka kuuluu maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Italia: Italiaan luetaan Italia, Sisilia ja Sardinia sekä muut välittömästi näihin alueisiin liittyvät saaret.

Vatikaanivaltio luetaan Italiaan.

Kypros: Kyprokseen luetaan Kyproksen EU:hun kuuluvat alueet. Kyproksen turkkilainen osa luetaan Turkkiin.

Makedonia: Makedoniaan kuuluu entisen Jugoslavian alue nimeltään Makedonia. Kreikkaan kuuluu vastaavan niminen maakunta.

Moldova: Moldovaan luetaan myös Transnistrian alue.

Neitsytsaaret (Brit.): Brittiläiset Neitsytsaaret luetaan maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään, ei Neitsytsaaret (USA) alueeseen.

Norja: Norjaan kuuluvat Norja ja Lofootit sekä muut välittömästi näihin alueisiin kuuluvat maat ja alueet. Muut Norjaan kuuluvat maat ja alueet mm. Huippuvuoret ja Jan Mayen kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Palestiina: Palestiinaan kuuluvat kaikki erillishallintoalueet Israelin sisäpuolella, jotka luetaan Palestiinan itsehallintoalueeseen.

Portugali: Portugaliin kuuluvat Portugali ja välittömästi sen alueeseen liittyvät saaret, ei kuitenkaan Madeira ja Azorit. Muut Portugaliin kuuluneet maat ja alueet, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Ranska: Ranskaan kuuluvat Ranska ja Korsika ja niiden läheisyydessä olevat saaret. Muut Ranskaan kuuluvat maat ja alueet, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Ruotsi: Ruotsiin luetaan Manner-Ruotsi sekä Gotlanti ja Öölanti sekä muut lähellä Ruotsia olevat saaret.

Serbia: Serbiaan luetaan Serbia ja Voivodina, mutta ei Kosovoa eikä muita Serbitasavaltoja.

Tanska: Tanskaan kuuluvat Manner-Tanskan alue ja -saaret sekä Bornholm. Muut Tanskaan kuuluvat maat, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään. Erikseen mainittuja ovat Grönlanti ja Färsaaret.

Turkki: Turkkiin luetaan myös Kyproksen turkkilainen osa.

Venäjä: Venäjään luetaan Venäjä ja Kaliningrad sekä muut välittömästi näihin alueisiin liittyvät Venäjälle kuuluvat saaret mm. Novaja Zemlja, Kamtsatka ja Kuriilien saariryhmä Venäjän osalta. Huippuvuoret luetaan maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Uusi-Seelanti: Uuteen-Seelantiin kuuluvat sen pääsaaret (kaksi) sekä niiden välittömässä läheisyydessä olevat saaret. Muut Uuteen-Seelantiin kuuluvat maat ja alueet, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Yhdysvallat: Yhdysvaltoihin luetaan Yhdysvallat, Alaska ja Hawajji sekä välittömästi näihin alueisiin liittyvät Yhdysvaltoihin kuuluvat saaret ja alueet. Muut Yhdysvaltoihin (USA) kuuluvat maat, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu, mm. Guam, Okinava, Amerikan Samoa yms. kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Maa, jota ei ole erikseen mainittu: Tähän ryhmään kuuluu muutama itsenäinen valtio, mm. YK:n jäsenvaltioista tähän ryhmään kuuluvat Kiribati, Nauru, Tuvalu ja Päiväntasaajan Guinea. Lisäksi ryhmään kuuluvat ne alueet ja useimmiten saaret, jotka sijaitsevat pitkällä emämaasta sekä eräät muut alueet. Tällaisia ovat mm. Gibraltar, Länsi-Sahara, Reunion, Ranskan Polynesia (Tahiti), Uusi-Kaledonia, Pitcairn ja Turks- ja Caicossaaret sekä mm. kaikki ne edellä eri maiden kohdalla mainitut alueet, jotka kuuluvat ryhmään maa, jota ei ole erikseen mainittu. Lisäksi

Etelänapa: Koko Etelänapa luetaan maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Eri maiden sotilastukikohdat ja muut eri järjestöjen hallintoalueet, joihin kantaväestöllä ei ole kulkuoikeutta luetaan maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Kaupunkeihin jotka on mainittu maa- ja alueluettelossa Britannian, Italian, Kiinan, Saksan, Turkin ja Venäjän kohdalla kohdalla luetaan vain näiden kaupunkien (kuntien) hallinnollisten rajojen sisäpuolella olevat alueet, esim. Suur-Lontoo (Greater London), mutta ei esimerkiksi Lontoon esikaupunkeja Watford jne eikä koko Los Angelesin aluetta yms.

PM. Säästyneiden elantokustannusten vähentäminen kotimaan ja ulkomaan päivärahojen laskennallisista tasoista

Tuloverolain (1535/92, 30.12.1992) 73 §:n mukaan verohallitus antaa vuosittain etukäteen tarkemmat määräykset verovapaiden matkakustannusten korvausten perusteista ja määristä varattuaan kulukorvausasiain neuvottelukunnalle tilaisuuden tulla kuulluksi asiassa.

Verohallitus vahvistaa työnantajalta työmatkasta saadun verovapaan päivärahan ja ateriakorvauksen määrän käyttäen perusteena valtion työmarkkinalaitoksen laskemaa matkakustannusten yhteismäärää. Myös verovelvollisen omistamallaan tai hallitsemallaan kulkuneuvolla tekemästä työmatkasta saaman verosta vapaan kilometrikorvauksen määrän verohallitus vahvistaa valtion työmarkkinalaitoksen laskemaa kilometrikorvauksen enimmäismäärää vastaavaksi.

Kotimaan päivärahaa määrättäessä em. tavalla lasketusta matkakustannusten yhteismäärästä vähennetään säästyneiden elantokustannusten osuutena 15 prosenttia. Näin laskettu euromäärä vähennetään matkakustannusten yhteismäärästä myös ulkomaan päivärahojen määriä vahvistettaessa.